

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในสวนองุ่น : อำเภอคำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
หน่วยกิตของวิทยานิพนธ์	12 หน่วย
โดย	นางสาวลักขณา แต่แดงเพชร
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.อรพิน เกิดชูชื่น ผศ.ลักขณา อมรสิน
ระดับการศึกษา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การจัดการทรัพยากรชีวภาพ
ปีการศึกษา	2542

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในสวนองุ่น อำเภอคำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เป็นการศึกษาการใช้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช โดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์หาชนิดและปริมาณตกค้างของสารเคมีในตัวอย่างดิน น้ำและผลองุ่น จากกลุ่มเกษตรกรในอำเภอคำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จำนวนร้อยละ 25 ของเกษตรกรทั้งหมด เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในสวนองุ่น จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต โดยมีการเลือกใช้ชนิดสารจากประสบการณ์ของตนเองร้อยละ 79.5 ทั้งนี้ร้อยละ 80.2 ไม่อ่านคำแนะนำก่อนใช้ เกษตรกรส่วนใหญ่ นิยมพ่นสารเคมีตามความเคยชิน โดยไม่คำนึงถึงระดับความหนาแน่นของแมลงศัตรูพืชสูงที่จำเป็นต้องทำการป้องกันกำจัด (ระดับเศรษฐกิจ) มีความถี่ในการใช้สาร 2-3 วัน/ครั้ง การใช้สารเคมีไม่คำนึงถึงความเฉพาะเจาะจงของสารต่อแมลงศัตรูพืชและช่วงการเจริญเติบโตขององุ่น และพบว่าเกษตรกรร้อยละ 22.5 ไม่หยุดการพ่นสารก่อนวันเก็บเกี่ยวผลผลิต มีเกษตรกรเคยได้รับอันตรายจากการใช้สารเคมีร้อยละ 61.5 รวมทั้งปลาในร่องสวนตาย ร้อยละ 75.3 การวิเคราะห์ชนิดและปริมาณการสะสมของสารเคมี พบการสะสมสารในกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตเกือบทุกชนิดในผลองุ่นสูงสุด รองลงมาคือ ดินที่ระดับความลึก 0-6 นิ้ว, ดินที่ระดับความลึก 6-12 นิ้ว และน้ำ ตามลำดับ พบสาร monocrotophos สูงสุดในผลองุ่นปริมาณ 1.79 พีพีเอ็ม รองลงมาคือ dimethoate ปริมาณ 0.84 พีพีเอ็ม การใช้โปรแกรม Statistical Package for the Social Science (SPSS) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าตัวแปรกับปริมาณการใช้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีของเกษตรกร รวมทั้งความสนใจในการลดการใช้สารเคมี พบว่าเพศชายมีการ

เคมีโดยพิจารณาจากองค์ประกอบทางเคมีมากกว่าเพศหญิง เกษตรกรที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มีการใช้ปริมาณสารเคมีน้อยกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาดำกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เกษตรกรที่มีพื้นที่การเพาะปลูกขนาดใหญ่มีการยอมรับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่รัฐมากกว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่การเพาะปลูกขนาดเล็ก และเกษตรกรที่ไม่เคยได้รับอันตรายจากการใช้สารเคมีให้ความสนใจในการลดการใช้สารเคมีสูงกว่าเกษตรกรที่เคยได้รับอันตรายจากการใช้สารเคมี

คำสำคัญ (Keywords) : สวนองุ่น / สารพิษตกค้าง / สารกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต / ดำเนินสะดวก